

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XII — Nr. 367

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 8 august 2000

SUMAR

	Pagina		Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 56 din 22 martie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat		măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 12/1995	5-8
— Opinie separată	2-4	Decizia nr. 85 din 4 mai 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 32 ⁴ alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, dispoziții introduse prin Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice	9-11
Decizia nr. 84 din 4 mai 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor, ale art. 10 alin. 2, coroborate cu cele ale art. 23 și 25 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 108/1996, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța Guvernului nr. 53/1997, precum și ale art. IV pct. 3 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind unele	4	Decizia nr. 86 din 4 mai 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 23 ⁵ alin. (1) și (16) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/1998, precum și prin Ordonanța Guvernului nr. 1/1999	11-14
		Decizia nr. 98 din 23 mai 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chirișilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe	14-15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 56**

din 22 martie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, excepție ridicată de Tudor Duțu în Dosarul nr. 4.195/1999 al Curții de Apel Ploiești — Secția de contencios administrativ și comercial.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 7 martie 2000 și au fost consemnate în încheierea din aceeași dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea la 14 martie 2000 și apoi la 21 martie 2000 și la 22 martie 2000.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Curtea de Apel Ploiești — Secția de contencios administrativ și comercial, prin Încheierea din 23 noiembrie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 4.195/1999, a **sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, modificat și completat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/1997, aprobată și modificată prin Legea nr. 55/1998**. Excepția a fost ridicată de Tudor Duțu în Dosarul nr. 4.195/1999, cu ocazia judecării acțiunii formulate împotriva Direcției generale de muncă și protecție socială, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990, pentru anularea deciziei de revizuire a drepturilor acordate în baza dispozițiilor Decretului-lege nr. 118/1990.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile legale criticate au caracter retroactiv, înfrângând astfel principiul neretroactivității legii, consfințit prin art. 15 alin. (2) din Constituție. Potrivit art. 13 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, direcțiile generale de muncă și protecție socială pot revizui, la sesizare sau din proprie inițiativă, drepturile stabilite prin hotărâri definitive ale comisiilor pentru aplicarea Decretului-lege nr. 118/1990, emise anterior datei de 14 iulie 1997.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția este întemeiată, deoarece dispozițiile legale criticate „încalcă principiul neretroactivității legii civile, așa cum acesta este definit prin art. 15 alin. (2) din Constituție, în sensul că dă dreptul să se revină asupra unor situații sau drepturi stabilite definitiv sub imperiul legii în vigoare, la data emiterii deciziilor de către comisie”.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și putea exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția de neconstituționalitate este nefondată, susținând că, deși în textul de lege criticat se folosește termenul „revizuire”, în realitate legiuitorul a avut în vedere termenul „revocare”. „Astfel se dă posibilitatea unui organ administrativ de a reveni asupra propriilor acte, emise însă cu nerespectarea prevederilor legale, în concordanță cu principiul revocabilității actelor administrative. Acest principiu apare ca un efect firesc al trăsăturilor administrației publice, care trebuie să dea dovadă de elasticitate și nu de birocratizare în activitatea pe care o desfășoară”. De asemenea, se arată că, deoarece nu se poate „invoca principiul neretroactivității legii pentru păstrarea unor drepturi dobândite cu încălcarea dispozițiilor legale, în sistemul românesc actual, s-a admis în mod constant principiul revocabilității actelor administrative, sub condiția existenței posibilității acțiunii în contencios administrativ, condiție realizată prin alin. (3) al art. 13 din Decretul-lege nr. 118/1990”.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor,

concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie art. 13 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 118 din 18 martie 1998, în temeiul art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 153 din 14 iulie 1997, aprobată și modificată prin Legea nr. 55/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 107 din 9 martie 1998, dându-se textelor o nouă numerotare.

Dispozițiile legale criticate au în prezent următoarea redactare: „(1) *Direcțiile generale de muncă și protecție socială, atunci când sunt sesizate sau din proprie inițiativă, vor verifica legalitatea drepturilor acordate beneficiarilor prezentului decret-lege până la data publicării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 41/1997 în Monitorul Oficial al României.*”

(2) *În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale, se va emite decizie de revizuire.*”

Conform alin. (3) al aceluiași articol, „*Împotriva deciziei de revizuire emise în condițiile alin. (1) și (2) persoana interesată poate introduce contestație, în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990.*”

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea constată că aceste texte de lege au rezultat în urma modificării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 41/1997 prin Legea nr. 55/1998.

Textul art. 14¹ introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/1997, devenit după renumerotare art. 13, avea următoarea formulare: „*Direcțiile de muncă și protecție socială, prin oficiile juridice proprii, sunt obligate ca, atunci când sunt sesizate sau din proprie inițiativă, să verifice drepturile acordate, până la data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 41/1997, beneficiarilor Decretului-lege nr. 118/1990.*”

Inițial Decretul-lege nr. 118/1990 a prevăzut constituirea unor comisii speciale pentru aplicarea prevederilor sale. Această reglementare a fost menținută și după modificările ulterioare. Astfel, decretul-lege, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 3 septembrie 1996, prevedea la art. 8 alin. (1) și (2) și la art. 9 alin. (3) și (4):

— Art. 8: „(1) *Pentru stabilirea situațiilor prevăzute la art. 1 se înființează în fiecare județ și în municipiul București câte o comisie alcătuită din președinte și cel mult 6 membri.*”

(2) *Președintele trebuie să fie jurist. Din comisie fac parte 2 reprezentanți ai direcțiilor de muncă și protecție socială și cel mult 4 reprezentanți ai Asociației Foștilor Deținuți Politici și Victime ale Dictaturii din România.*”;

— Art. 9: „(3) *Împotriva hotărârii (comisiei) persoana interesată sau direcțiile de muncă și protecție socială pot face contestație la tribunalul județean sau al municipiului București în termen de 15 zile de la comunicarea hotărârii către aceștia.*”

(4) *Hotărârea tribunalului este definitivă.*”

Activitatea comisiilor special constituite a încetat însă după modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990 prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/1997, aprobată și modificată prin Legea nr. 55/1998. Astfel, decretul-lege republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 118 din 18 martie 1998, dispune la art. 8 alin. (2) și (3): „(2) *Prevederile art. 1—7 se aplică, după caz, de către conducerile unităților la care sunt încadrați cei în cauză, de către direcțiile generale de muncă și protecție socială sau de către comisiile locale, pe baza hotărârilor comisiilor pentru aplicarea Decretului-lege nr. 118/1990, emise până la data de 31 iulie 1997.*”

(3) *După data prevăzută la alin. (2), cererile pentru stabilirea drepturilor prevăzute de prezentul decret-lege se depun la direcțiile generale de muncă și protecție socială.*”

Rezultă, din aceste texte de lege, că verificarea și revizuirea prevăzute în art. 13 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, privesc exclusiv drepturi stabilite prin hotărâri ale comisiilor pentru aplicarea acestui decret-lege. Aceste hotărâri sunt acte administrative, însă au caracter jurisdicțional datorat îndeosebi faptului că soluțiile sunt adoptate în cadrul unei activități jurisdicționale speciale.

De altfel, avându-se în vedere modul de constituire și componența comisiilor pentru aplicarea Decretului-lege nr. 118/1990, rezultă că acestea nu erau organe ale administrației publice. Direcțiile generale de muncă și protecție socială, ca organe ale administrației publice, aveau, până la data de 14 iulie 1997, dreptul de a contesta la tribunale hotărârile pronunțate de comisii, în termen de 15 zile de la comunicare, precum și obligația de a aplica hotărârile respective dacă au devenit definitive. Aceste organe ale administrației publice au dobândit doar după data de 31 iulie 1997 însărcinarea de a primi și de a soluționa, în primă instanță, cererile pentru acordarea drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990.

Așadar, hotărârile de stabilire a drepturilor, emise anterior datei de 31 iulie 1997, sunt acte administrative cu caracter jurisdicțional, care nu pot fi revocate.

De aceea, dispozițiile legale criticate, dispunând revizuirea drepturilor acordate prin acte emise anterior intrării în vigoare a acestor dispoziții, revizuire ce poate duce la anularea sau la modificarea drepturilor respective, au un caracter evident retroactiv, dispunând pentru trecut, și încalcă astfel prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile.*”

Deoarece verificarea legalității drepturilor acordate și revizuirea acestora înseamnă, practic, revizuirea unor hotărâri judecătorești, se încalcă, pe de o parte, principiul separației puterilor în stat, iar pe de altă parte, sunt înfrânte prevederile constituționale ale art. 125 privind înfăptuirea justiției, precum și ale art. 128 referitoare la exercitarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești.

Este adevărat că spiritul de justiție nu permite perpetuarea beneficiului unor drepturi obținute prin încălcarea dispozițiilor legale, dar declararea nulității sau anularea actelor prin care au fost acordate drepturile nu se poate face decât de către

autoritatea competentă să stabilească, de asemenea, responsabilitățile pentru încălcarea legii, autoritate care nu poate fi alta decât autoritatea judecătorească. Altfel s-ar afecta grav stabilitatea raporturilor juridice.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Tudor Duțu în Dosarul nr. 4.195/1999 al Curții de Apel Ploiești — Secția de contencios administrativ și comercial și constată că dispozițiile art. 13 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, sunt neconstituționale.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 22 martie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,

Doina Suliman

OPINIE SEPARATĂ

Considerentele cuprinse în opinia noastră separată la Decizia nr. 56 din 22 martie 2000 sunt pe deplin aplicabile și în prezenta cauză. Astfel, apreciem că soluția de admitere a excepției de neconstituționalitate este corectă, întrucât dispozițiile art. 13 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, sunt neconstituționale. Tot astfel, menținem punctul de vedere conform căruia — contrar opiniei majorității Curții Constituționale — temeiul admiterii excepției de neconstituționalitate nu rezidă în încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 15 alin. (2), privind nerezultativitatea legii, ale art. 125, privind înlăturarea justiției sau ale art. 128, privind folosirea căilor de atac, după cum nici principiul constituțional al separației puterilor în stat nu a fost încălcat. În ceea ce ne privește, având în vedere

dispozițiile art. 11 și ale art. 20 alin. (2) din Constituție, considerăm că prevederile art. 13 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990 (care permit ca, prin intermediul unei căi speciale de atac — „revizuire“ —, să poată fi înlăturate, fără nici o limitare în timp, efectele unor acte jurisdicționale definitive și irevocabile) sunt neconstituționale întrucât contravin exigențelor principiului securității raporturilor juridice și deci conceptului „proces echitabil“ impus de dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, dispoziții coroborate cu cele din preambulul convenției (astfel cum aceste exigențe au fost enunțate prin hotărârea pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza „Brumărescu contra României“, 1999).

Președintele Curții Constituționale,

Lucian Mihai

Judecător,

Constantin Doldur

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 84

din 4 mai 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor, ale art. 10 alin. 2, coroborate cu cele ale art. 23 și 25 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 108/1996, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța Guvernului nr. 53/1997, precum și ale art. IV pct. 3 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 12/1995

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor, ale art. 10 alin. 2, coroborate cu cele ale art. 23 și 25 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, aprobată și modificată prin Legea nr. 108/1996, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța Guvernului nr. 53/1997, precum și ale art. IV pct. 3 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 12/1995, excepție ridicată de Societatea Comercială „Cost” — S.A. din Târgoviște în Dosarul nr. 6.056/1999 al Tribunalului Dâmbovița — Secția comercială și de contencios administrativ.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public arată că art. 12 din Legea nr. 105/1997, prin care a fost abrogat art. 3 din Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități comerciale ilicite, nu contravine principiului constituțional al separației puterilor în stat și nu încalcă prevederile constituționale ale art. 21 referitor la accesul liber la justiție, deoarece, în temeiul art. 9 din Legea nr. 105/1997, împotriva deciziei Ministerului Finanțelor este deschisă calea acțiunii în justiție, astfel că hotărârea organului de jurisdicție administrativă este supusă controlului judecătoresc. În ceea ce privește dispozițiile art. 10 alin. 2, coroborate cu cele ale art. 23 și 25 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, consideră că acestea sunt constituționale, întrucât prin ele se instituie cadrul legal pentru executarea creanțelor bugetare, în scopul evitării blocării

recuperării creanțelor statului de la debitorii aflați în culpă, pe perioada judecării contestațiilor. În final se solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 21 octombrie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 6.056/1999, **Tribunalul Dâmbovița — Secția comercială și de contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a art. 12 alin. 1 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor, referitor la abrogarea art. 3 din Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități comerciale ilicite, a art. 10 alin. 2, coroborat cu art. 23 și 25 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, precum și a art. IV pct. 3 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de contestatoarea Societatea Comercială „Cost” — S.A. din Târgoviște cu ocazia soluționării apelului declarat împotriva Sentinței civile nr. 3.594 din 26 martie 1999, pronunțată de Judecătoria Târgoviște în Dosarul nr. 1.191/1999, având ca obiect contestația la executare formulată împotriva unor titluri executorii emise de Administrația financiară a municipiului Târgoviște.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că art. 12 din Legea nr. 105/1997, prin care a fost abrogat art. 3 din Legea nr. 12/1990, republicată, „contravine Constituției și principiului instituit prin lege de control judiciar din partea justiției asupra modului de interpretare și de aplicare a legii privind protejarea împotriva unor activități comerciale ilicite”. De asemenea, acest text de lege încalcă „principiul separației puterilor în stat, în care puterea judecătorească exercită controlul legalității actelor administrative emise de Guvern [...]”. În continuare se arată că, deoarece Garda financiară a aplicat retroactiv dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 18/1994, s-a încălcat principiul neretroactivității legii, consfințit în art. 15 alin. (2) din Constituție și în art. 1 din Codul civil, iar „prin modul de aplicare a măsurii confiscării unei sume de proveniență licită [...]” s-au înfrânt prevederile constituționale ale art. 16 alin. (2) referitor la egalitatea în drepturi, precum și ale

art. 4 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească. În ceea ce privește art. 10 alin. 2, art. 23 și 25 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, autorul excepției susține că aceste dispoziții legale contravin prevederilor constituționale ale art. 21 privind accesul liber la justiție și ale art. 24 care consfințește dreptul la apărare, deoarece „contestațiile depuse cu privire la stabilirea obligațiilor bugetare efectuate cu ocazia verificărilor nu suspendă obligațiile debitorilor la plata sumelor datorate [...]”.

Tribunalul Dâmbovița – Secția comercială și de contencios administrativ, exprimându-și opinia, apreciază că excepțiile invocate sunt nefondate.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că dispozițiile legale criticate nu contravin principiilor și prevederilor constituționale invocate, astfel că excepția este neîntemeiată.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1) și ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie următoarele dispoziții legale:

I. Art. 12 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor: „Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă: [...]”

— art. 3 din Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități comerciale ilicite, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 133 din 20 iunie 1991; [...].“

II. Art. 10 alin. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 108/1996, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța Guvernului nr. 53/1997: „Exercitarea căilor de atac la organele competente, de către plătitori, cu privire la stabilirea obligațiilor bugetare, nu suspendă obligația acestora de plată. Cu toate acestea, Ministerul Finanțelor, la cererea plătitorului, poate dispune, ținând seama de motivele invocate de acesta, suspendarea obligației de plată, până la soluționarea primei căi de atac.”

Acest din urmă articol este coroborat cu art. 23 și 25 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, texte care au următorul conținut:

— Art. 23: „În cazul în care debitorul nu-și achită obligațiile de plată potrivit dispozițiilor titlului I din prezenta ordonanță,

organul de executare îi va transmite o înștiințare de plată, prin care i se notifică acestuia suma de plată datorată. În termen de 15 zile debitorul urmează să-și achite obligațiile restante sau să facă dovada achitării acestora. Înștiințarea de plată este act premergător executării silită.

Dacă debitorul nu a efectuat plata în termenul prevăzut în înștiințarea de plată, organul de executare va începe executarea silită prin comunicarea unei somații, prin care îi va face cunoscut debitorului că, în termen de 15 zile, este obligat să efectueze plata sumelor datorate.

Somația va cuprinde datele de identificare a debitorului, data emiterii, semnătura și ștampila organului de executare și va fi însoțită de o copie certificată de pe titlul executoriu.

Somația este obligatorie și se va comunica debitorului, după cum urmează:

— prin poștă, la domiciliul sau la sediul debitorului, după caz, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire;

— prin funcționarii organelor de executare, potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă privind comunicarea citațiilor și a altor acte de procedură, care se aplică în mod corespunzător, sau prin publicare în cotidiene de largă circulație.

Dovada comunicării somației potrivit alin. 4 se va înscrie, de îndată, în evidențele organului de executare și va fi păstrată la dosarul de executare.”;

— Art. 25: „Executarea silită a creanțelor bugetare poate fi pornită numai în temeiul unui titlu executoriu emis de organul competent potrivit legii, ori al unui alt înscris căruia legea îi recunoaște caracterul de titlu executoriu.

Titlul de creanță devine titlu executoriu la data la care creanța bugetară este scadentă prin expirarea termenului de plată prevăzut de lege sau stabilit de organul competent, ori în alt mod prevăzut de lege.

Pentru obligațiile bugetare reprezentând impozite, taxe, contribuții, amenzi, majorări de întârziere și alte sume datorate și neachitate la termenul legal de plată, titlul executoriu îl constituie actul, emis sau aprobat de organul competent, prin care acestea se stabilesc.

În cazul în care suma neachitată la scadență din obligația bugetară a fost stabilită de organele competente ale Ministerului Finanțelor, organul de executare va întocmi, pentru fiecare creanță, câte un act distinct, denumit titlu executoriu, care va conține: antetul organului emitent; numele și prenumele sau denumirea debitorului, domiciliul sau sediul acestuia, precum și orice alte date de identificare; cuantumul și natura sumelor datorate; temeiul legal al puterii executorii a titlului; data întocmirii titlului, ștampila și semnătura organului de executare.

Pentru debitorii obligați în mod solidar la plata creanțelor bugetare se va întocmi un singur titlu executoriu.”

III. Art. IV pct. 3 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 12/1995: „3. În cazul operațiunilor de încasare la vedere, repatrierea valutei rezultate în urma producerii actului de comerț internațional se va face în maximum 5 zile de la data încasării, dar nu mai târziu de 90 de zile calendaristice, calculate de la data atestării documentare a trecerii mărfii prin frontiera română sau, după caz, a executării lucrărilor și prestării serviciilor în străinătate, în funcție de zona geografică a partenerului extern.

Pentru operațiunile cu încasare la termen între 90 și 360 de zile, cât și pentru cele pe credit de peste 1 an, pentru care Ministerul Comerțului a eliberat licențe în limita unui plafon stabilit anual de Banca Națională a României, termenul de repatriere este de maximum 15 zile calendaristice calculate de la data scadenței plății, stabilite conform clauzelor contractuale.

În cazul plăților în avans pentru importuri, pentru care nu s-a livrat marfa, nu s-a executat lucrarea sau nu s-a prestat serviciul, sau pentru care nu s-a restituit avansul plătit, se aplică aceeași perioadă de 15 zile calendaristice calculate de la data ultimului termen de livrare contractual.

Ministerul Comerțului, în raport cu obiectivele politicii comerciale, va propune Guvernului, în vederea aprobării, lista grupelor de produse care pot fi exportate cu plata până la 90 de zile calendaristice de la data livrării, precum și lista grupelor de produse cu plata peste 1 an de la data livrării, produsele necuprinse în cele două categorii de grupe de produse putând fi exportate cu plata la termene între 90 și 360 de zile calendaristice. [...]

7. În cazul constatării nerespectării termenelor menționate la pct. 3, 5 și 6, precum și a celor menționate în autorizația Băncii Naționale a României, eliberată conform pct. 4, privind repatrierea încasărilor în valută, se vor aplica următoarele amenzi contravenționale reprezentând:

– 10%, în lei, asupra sumelor în valută nerepatriate, pentru întârzieri de până la 30 de zile calendaristice;

– 15%, în lei, asupra sumelor în valută nerepatriate, pentru întârzieri între 30 și 60 de zile calendaristice;

– 20%, în lei, asupra sumelor în valută nerepatriate, pentru fiecare lună calendaristică care depășește primele 60 de zile de întârziere.

În toate situațiile se menține obligația repatrierii sumelor în valută în termen de 30 de zile calendaristice de la data constatării contravenției.

În cazul depășirii termenului de la alineatul precedent, penalitățile stabilite la art. 7 din Legea nr. 76/1992, astfel cum a fost modificat prin prezenta ordonanță, se majorează cu 50%."

Examinând prevederile legale enumerate mai sus, sub raportul constituționalității lor, Curtea reține următoarele:

I. Autorul excepției susține, în esență, că dispozițiile art. 12 din Legea nr. 105/1997 contravin Constituției prin faptul că abrogarea art. 3 din Legea nr. 12/1990 ar conduce la înlăturarea controlului judiciar asupra actelor emise de organele financiare și că, pe de altă parte, ar fi încălcat principiul separației puterilor în stat. Este invocată, deopotrivă, nerespectarea prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție, relative la aplicarea retroactivă a unei dispoziții legale, în speță a Ordonanței Guvernului nr. 18/1994, alături de alte reglementări ce ar fi fost, de asemenea, încălcate prin abrogarea respectivă (printre care art. 1 din Codul civil și art. 4 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească). Prevederile art. 3, a cărui abrogare a fost dispusă prin Legea nr. 105/1997, reglementau cazul în care agentul constator, apreciind ca neîndestulătoare sancțiunea amenzii, trebuia să trimită judecătoriei în a cărei rază teritorială a fost săvârșită contravenția procesul-verbal de constatare a acesteia, pentru ca instanța de judecată să se pronunțe asupra legalității și temeiniciei procesului-verbal și, după caz, să aplice sancțiunea și să ia măsura confiscării ori să anuleze procesul-verbal. Autorul excepției

susține că, abrogându-se aceste prevederi legale, a fost suprimată posibilitatea pentru instanțele de judecată de a se pronunța asupra legalității actelor de control întocmite de organele financiare. „Legiuitorul — arată autorul excepției — a prevăzut controlul judecătorec asupra legalității proceselor-verbale de control și a celor de constatare a contravențiilor [...] în scopul de a înlătura orice măsură abuzivă din partea organelor executive“, astfel că, prin eliminarea din conținutul Legii nr. 12/1990 a art. 3, „[...] s-a adus o încălcare esențială a legii aflate în concordanță cu dispozițiile Constituției și s-a înlăturat controlul din partea instanțelor de judecată cu privire la legalitatea confiscării“.

Față de aceste susțineri Curtea constată că, deși prevederile art. 3 din Legea nr. 12/1990, lege preconstituțională, stabileau o anumită procedură jurisdicțională relativă la judecarea legalității și temeiniciei procesului-verbal de constatare a contravenției, totuși abrogarea acestui text prin art. 12 din Legea nr. 105/1997 nu poate duce la concluzia că noua procedură instituită ar avea caracter neconstituțional ca urmare a încălcării principiului separației puterilor în stat sau a „principiului, instituit prin lege, de control judiciar din partea justiției“ asupra actelor administrative, între care și cele întocmite de organele de control financiar în legătură cu protejarea împotriva unor activități comerciale ilicite. În realitate, noua procedură, instituită prin Legea nr. 105/1997 în locul celei anterioare, nu exclude controlul judecătorec, ci îi conferă doar un alt cadru legislativ care nu este în contradicție nici cu principiul separației puterilor în stat și nici cu dreptul instanțelor judecătorești de a cerceta legalitatea actelor administrative, astfel cum este el consfințit în art. 48 din Constituție. Această nouă reglementare legislativă privitoare la soluționarea contestațiilor ce au ca obiect actele de control sau de impunere întocmite de organele Ministerului Finanțelor instituie o procedură specială cu caracter administrativ-jurisdicțional stabilind modalități specifice de contestare în cadrul unui sistem de căi de atac succesive, ultima dintre acestea fiind la Ministerul Finanțelor.

În final însă, potrivit art. 9 din această lege, cel interesat poate solicita anularea deciziei emise chiar de minister, prin acțiune introdusă la o instanță judecătorească, și anume cea prevăzută de legea specială de instituire a impozitului sau taxei contestate ori, în cazul în care această lege nu precizează instanța competentă, la curtea de apel în a cărei rază teritorială își are sediul sau domiciliul. Mai mult decât atât, conform art. 9 alin. 3 din aceeași lege, împotriva sentinței judecătorești sau, după caz, a curții de apel se poate face recurs la tribunal sau, după caz, la Curtea Supremă de Justiție, asigurându-se astfel și dreptul la o cale de atac, în deplin acord cu prevederile art. 128 din Constituție, potrivit cărora „Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii“. Așadar, în considerarea celor de mai sus, noua reglementare instituită prin Legea nr. 105/1997 nu numai că nu încalcă principiul separației puterilor în stat sau accesul liber la justiție ori dispozițiile art. 48 din Constituție, dar ea asigură — este drept, după parcurgerea mai multor etape ale unei proceduri administrative-jurisdicționale „în trepte“ — chiar dreptul la exercițiul unei căi de atac la instanța judecătorească superioară celei

care s-a pronunțat asupra contestației formulate de partea interesată.

În legătură cu pretinsa încălcare, prin prevederile Legii nr. 105/1997, a unor dispoziții legale în vigoare, Curtea reține că aceste critici nu sunt de domeniul contenciosului constituțional, fiind, sub acest aspect, lipsite de teme.

Aceeași concluzie este valabilă și în privința criticii conform căreia Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 ar fi fost aplicată retroactiv, Curtea neavând între atribuțiile sale cenzurarea modului de aducere la îndeplinire a ordonanțelor Guvernului, ci numai constituționalitatea lor.

II. În ceea ce privește a doua critică de neconstituționalitate, referitoare la art. 10 alin. 2, coroborat cu art. 23 și 25 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, Curtea nu poate reține nici un aspect de neconstituționalitate desprins din raportarea acestora la prevederile constituționale ale art. 21, privind accesul liber la justiție, și ale art. 24, care consacră dreptul la apărare, numai prin faptul că aceste dispoziții nu suspendă obligațiile debitorilor la plata sumelor datorate ca urmare a contestării acestor acte de către debitor.

Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 instituie cadrul legislativ necesar în vederea executării creanțelor bugetare, inclusiv căile de atac aflate la dispoziția debitorilor, cu delimitarea competențelor ce revin în acest sens instanțelor judecătorești, potrivit art. 77 și următoarele din cuprinsul ei. Faptul că doar instanța de judecată este în măsură să suspende, potrivit art. 78, executarea silită nu conduce în mod obligatoriu la concluzia că introducerea la organele administrativ-jurisdicționale a contestației ar trebui să atragă după sine, imediat, suspendarea executării obligației, dispozițiile criticate avându-și rațiunea în evitarea blocării recuperării creanțelor statului față de debitorii aflați în culpă, pe toată perioada judecării contestațiilor.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1–3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiunilor, contestațiilor și plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor și ale art. 10 alin. 2, coroborate cu cele ale art. 23 și 25 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 108/1996, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța Guvernului nr. 53/1997, excepție ridicată de Societatea Comercială „Cost” — S.A. din Târgoviște în Dosarul nr. 6.056/1999 al Tribunalului Dâmbovița — Secția comercială și de contencios administrativ.

2. Respinge, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 3 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 12/1995, excepție ridicată de același autor în același dosar.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 4 mai 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Dreptul de acces la justiție, precum și dreptul la apărare nu sunt încălcate, întrucât debitorul se poate adresa justiției, conform art. 78 din ordonanță, și, implicit, se bucură de dreptul de a-și formula apărărilor ce crede de cuviință în fața instanței, în vederea anulării debitului pe care pretinde că în mod ilegal organul financiar de control l-a instituit în sarcina sa.

Pe de altă parte, suspendarea executării unei creanțe, indiferent în ce fază a contestării acesteia s-ar afla, nu constituie un drept, fiind, în fapt, o măsură de excepție, asupra instituirii căreia legiuitorul este suveran să aprecieze, ținând seama, evident, și de interesele existente în cauză; or, în speță, aceste interese sunt incontestabil legate de îndeplinirea obligațiilor ce revin statului, potrivit art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituție, în conformitate cu care acesta trebuie să asigure protejarea intereselor naționale în activitatea financiară.

III. În sfârșit, examinând dispozițiile art. IV pct. 3 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, relative la repatrierea valutei, Curtea constată că soluționarea cauzei aflate în fața instanței judecătorești nu depinde de prevederile legale criticate, cauza având ca obiect contestația asupra executării unor titluri executorii. Deoarece, potrivit art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, de care depinde soluționarea cauzei*”, excepția de neconstituționalitate a acestor dispoziții este inadmisibilă, în temeiul alin. (6) al aceluiași articol.

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 85

din 4 mai 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 32⁴ alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, dispoziții introduse prin Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 32⁴ alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, dispoziții introduse prin Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, excepție ridicată de Victoria Vlad în Dosarul nr. 1.725/1999 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă.

La apelul nominal răspunde, pentru Victoria Vlad, avocat Costea Corin Dănescu, iar pentru Societatea Comercială „Conflux” — S.A. din București, avocat Rodica Muntean. Lipsesc Consiliul General al Municipiului București, Ministerul Finanțelor, Fondul Proprietății de Stat și Societatea de Investiții Financiare „Muntenia Invest” — S.A., față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, apărătorul autorului excepției, Victoria Vlad, solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, susținând că dispozițiile art. 32⁴ alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale încalcă prevederile art. 21 și ale art. 135 alin. (1) din Legea fundamentală.

Societatea Comercială „Conflux” — S.A. din București, prin reprezentantul ei, solicită respingerea excepției, întrucât prevederile legale criticate nu contravin dispozițiilor constituționale referitoare la accesul liber la justiție și la ocrotirea de către stat a dreptului de proprietate.

Reprezentantul Ministerului Public, în cuvântul său, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate, considerând că textele de lege criticate nu înfrâng prevederile constituționale cuprinse în art. 135 alin. (1) și în art. 21, deoarece Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 prevede posibilitatea despăgubirii foștilor proprietari, precum și soluționarea litigiilor de către instanțele judecătorești.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 15 decembrie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 1.725/1999, **Tribunalul București — Secția a III-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 32⁴ alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, dispoziții introduse prin Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice**, excepție ridicată de Victoria Vlad.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile art. 32⁴ alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 sunt neconstituționale, întrucât încalcă „atât dreptul de proprietate, consacrat expres în art. 135 din Constituție, cât și accesul liber la justiție”. Totodată se consideră că prevederile legale criticate „pot fi asimilate unei exproprieri, deoarece îngrădesc dreptul la restituirea în natură a imobilelor, conferind doar dreptul la obținerea echivalentului bănesc al imobilelor revendicate”.

Tribunalul București — Secția a III-a civilă, exprimându-și opinia, consideră excepția ca fiind întemeiată, arătând că textele de lege criticate contravin prevederilor art. 135 alin. (1) din Constituție, întrucât interzicerea restituirii în natură a imobilelor „care au aparținut diverselor persoane și care au fost preluate de stat în diverse moduri [...] reprezintă o încălcare a dreptului de proprietate”. De asemenea, se apreciază că art. 32⁴ alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 încalcă principiul constituțional al liberului acces la justiție, deoarece „instanța de judecată nemaifiind îndrituită să dispună restituirea în natură a imobilelor către foștii proprietari, promovarea acțiunii în revendicare devine inoperantă”.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și putea exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază excepția ca fiind neîntemeiată, precizând că, deși „Ordonanța de urgență nr. 88/1997 are drept obiectiv principal reglementarea privatizării societăților comerciale”, în cuprinsul ei au fost inserate și „prevederi prin care statul garantează contra evicțiunii pe viitorii cumpărători ai acțiunilor sau activelor societăților comerciale supuse privatizării. Această garanție se realizează, de regulă, potrivit dreptului comun, respectiv

prin acordarea de despăbugiri cumpărătorului evins“. Se mai arată că „legiuitorul a acordat prioritate continuării activității economice în dauna restituirii în natură a bunurilor confiscate, urmărind stimularea activității economice și de privatizare“ și că „reclamantului din procesul de revendicare nu îi este încălcat dreptul de proprietate, așa cum susține autorul excepției de neconstituționalitate, deoarece acesta va primi echivalentul bănesc al imobilului revendicat“. De altfel — se arată în continuare —, „aplicarea art. 32⁴ alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 nu este general obligatorie, aceasta realizându-se numai în ipoteza în care, în cadrul procedurii judiciare, se constată, în contradictoriu, însemnătatea deosebită a imobilului revendicat pentru activitatea societății comerciale“.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, concluziile scrise ale Ministerului Finanțelor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 32⁴ alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 29 decembrie 1997, aprobată prin Legea nr. 44/1998 (dispoziții introduse prin Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 236 din 27 mai 1999), potrivit căroră: „(4) Imobilele preluate de stat în baza unor legi, acte administrative sau hotărâri judecătorești de confiscare, constând în terenuri și clădiri evidențiate în patrimoniul societăților comerciale privatizate sau în curs de privatizare, în absența căroră realizarea obiectului de activitate al acestor societăți comerciale este împiedicată în asemenea măsură încât, ca urmare a acestei restituirii, societatea comercială nu ar mai putea să-și continue activitatea și ar urma să fie supusă dizolvării și lichidării, nu vor fi restituite în natură.“

(5) În cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă societățile comerciale sunt obligate la plata echivalentului bănesc al imobilului, instituțiile publice implicate vor plăti direct fostului proprietar suma prevăzută în hotărâre.“

Aceste dispoziții legale sunt considerate de autorul excepției ca fiind contrare prevederilor constituționale ale art. 21, privind accesul liber la justiție, și celor ale art. 135 alin. (1), referitoare la ocrotirea de către stat a proprietății private.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională constată că aceasta este neîntemeiată și urmează să fie respinsă.

I. O primă critică formulată de autorul excepției constă în aceea că dispozițiile art. 32⁴ alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 încalcă dreptul fundamental al accesului liber la justiție, înscris în art. 21 din Constituție, text potrivit căruia: „(1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngredi exercitarea acestui drept.“ Se consideră că dispozițiile legale criticate împiedică persoanele care revendică dreptul de proprietate asupra imobilelor preluate de stat să se adreseze justiției.

Curtea Constituțională constată că acest motiv de neconstituționalitate nu poate fi reținut, deoarece dispozițiile legale criticate nu numai că nu îngăduiesc accesul la justiție, ci, dimpotrivă, au în vedere rezolvarea litigiilor prin hotărâri judecătorești. Nerestituirea în natură a imobilelor are caracter de excepție. Împrejurarea dacă imobilele, trecute în proprietatea unor societăți comerciale privatizate sau în curs de privatizare, sunt sau nu sunt de natură să împiedice, prin absența lor, realizarea obiectului de activitate al acestora și să determine dizolvarea și lichidarea societății constituie o problemă de fapt, a cărei stabilire este de competența instanțelor de judecată. De asemenea, instanțele de judecată stabilesc și cuantumul echivalentului bănesc al imobilelor care nu se restituie în natură, părțile interesate având posibilitatea să uzeze de toate mijloacele legale de probă și de toate căile de atac.

II. Cea de-a doua critică de neconstituționalitate privește încălcarea dispozițiilor art. 135 alin. (1) din Constituție, conform căroră „Statul ocrotește proprietatea“.

Analizând această critică de neconstituționalitate, Curtea constată că art. 32⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 prevede la alin. (1)–(3), ca măsură reparatorie, posibilitatea restituirii către foștii proprietari a bunurilor imobile preluate de stat și intrate apoi în patrimoniul unor societăți comerciale privatizate sau în curs de privatizare, cu despăgubirea corespunzătoare a acestor societăți. În alin. (4) și (5) ale aceluiași articol sunt reglementate cazurile de excepție, în care imobilele nu se restituie în natură, ci se acordă despăgubiri foștilor proprietari, dispoziții legale care, așadar, nu încalcă dreptul de proprietate al foștilor proprietari ai imobilelor sau al succesorilor acestora, astfel cum susține autorul excepției.

În realitate, foștii proprietari ai imobilelor preluate de stat urmăresc redobândirea proprietății, care se poate realiza în temeiul unor reglementări legale sau pe baza unor hotărâri judecătorești de reconstituire a dreptului de proprietate, ca măsură reparatorie pentru abuzuri comise anterior de autoritățile de stat.

Prevederile art. 32⁴ alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 nu împiedică aplicarea măsurilor reparatorii, ci prevăd că, în unele situații de excepție, ele nu constau în restituirea în natură a imobilelor, foștii proprietari primind din partea instituțiilor publice implicate echivalentul bănesc al imobilelor.

De altfel aceste prevederi legale apără proprietatea unor societăți comerciale aflate într-o situație deosebită, înscriindu-se printre măsurile de realizare a obligațiilor

statului, prevăzute în art. 134 alin. (2) lit. a) din Constituție, *comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție.*

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), precum și al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 32⁴ alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, dispoziții introduse prin Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, excepție ridicată de Victoria Vlad în Dosarul nr. 1.725/1999 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 4 mai 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 86

din 4 mai 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 23⁵ alin. (1) și (16) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/1998, precum și prin Ordonanța Guvernului nr. 1/1999

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Gabriela Dragomirescu	— magistrat-asistent

La apelul nominal se constată lipsa părților: Societatea Comercială „Ceres” — S.A. Brăila și Garda financiară — Secția Brăila, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției ca fiind nefondată, deoarece apreciază că textele criticate, care prevăd introducerea autorizației de comercializare și condiționează obținerea acesteia de neînregistrarea unor obligații fiscale față de bugetul de stat, nu contravin dispozițiilor art. 16, 41, ale art. 49 alin. (1) și ale art. 134 din Constituție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 28 ianuarie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 13.673/1999, **Judecătoria Brăila a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 23⁵ alin. (1) și (16) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor**

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 23⁵ alin. (1) și (16) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/1998, precum și prin Ordonanța Guvernului nr. 1/1999, excepție ridicată de Societatea Comercială „Ceres” — S.A. Brăila în Dosarul nr. 13.673/1999 al Judecătoria Brăila.

și al altor impozite indirecte, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/1998, precum și prin Ordonanța Guvernului nr. 1/1999. Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „Ceres” — S.A. Brăila într-o cauză având ca obiect soluționarea plângerii formulate de aceasta împotriva procesului-verbal întocmit de Garda financiară — Secția Brăila, privind constatarea și sancționarea unei contravenții.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că, prin textele criticate, care dispun introducerea autorizației de comercializare și condiționează obținerea ei de neînregistrarea unor obligații fiscale față de stat numai pentru unele persoane juridice, se încalcă dispozițiile art. 16 alin. (1) și (2), ale art. 41, ale art. 49 alin. (1) și ale art. 134 din Constituție.

Judecătoria Brăila, exprimându-și opinia, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se consideră că art. 16 din Constituție nu are relevanță în cauză, întrucât acest text constituțional consacră egalitatea în drepturi a cetățenilor, iar autorul excepției este societate comercială. Se mai arată că dispozițiile art. 23⁵ alin. (1) și (16) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997, modificată, stabilesc „regimul de autorizare a agenților economici care realizează venituri din vânzările de alcool, băuturi alcoolice, produse din tutun și cafea”, astfel că nu sunt încălcate dispozițiile art. 41 din Constituție, privitoare la protecția proprietății private. În legătură cu susținerile referitoare la încălcarea dispozițiilor art. 49 și 134 din Constituție, instanța de judecată consideră că statul are dreptul și obligația să intervină în activități economice, pentru crearea cadrului juridic favorabil acestei activități, politica legislativă fiind una dintre pârgurile specifice de intervenție a statului.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția de neconstituționalitate ridicată este neîntemeiată. Astfel, se arată că dispozițiile art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, care proclamă egalitatea în drepturi a cetățenilor, precum și faptul că nimeni nu este mai presus de lege, nu au relevanță în cauză, autorul excepției fiind o societate comercială, persoană juridică română. Se mai arată că textul criticat reglementează regimul de autorizare a agenților economici care realizează venituri din vânzările de alcool, băuturi alcoolice, produse din tutun și cafea și, ca atare, nu intră în conflict nici cu dispozițiile art. 41 din Constituție, referitoare la protecția proprietății private. În legătură cu susținerile privind încălcarea art. 49 alin. (1) și a art. 134 din Constituție, se consideră că în politica sa economică statul român trebuie să apere și să promoveze interesul public și, în consecință, are dreptul și totodată îndatorirea de a interveni în activitățile economice și de a

crea cadrul juridic corespunzător. Ca atare, unele restrângeri, condiționări sau măsuri protecționiste pe care statul le impune prin lege nu reprezintă o atingere adusă existenței dreptului sau libertății și nici intereselor private, care se integrează în cadrul general al interesului public.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 23⁵ alin. (1) și (16) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte, în redactarea dată acestor dispoziții prin art. I pct. 5 din Ordonanța Guvernului nr. 1/1999 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/1997, text al cărui conținut este următorul: Art. 23⁵: „(1) *Agenții economici, producători interni, importatori, comercianți în sistem angro și en détail, care realizează venituri din vânzările de alcool etilic alimentar, băuturi alcoolice și orice alte produse destinate industriei alimentare sau consumului, care conțin alcool etilic alimentar, produse din tutun, cafea, cafea cu înlocuitori, cafea solubilă, inclusiv amestecuri cu cafea solubilă, își pot desfășura activitatea numai în baza autorizației de comercializare emise de:*

- *Ministerul Finanțelor, în cazul alcoolului;*
- *direcțiile generale ale finanțelor publice și controlului financiar de stat județene și a municipiului București, în cazul băuturilor alcoolice, al produselor din tutun și al cafelei, precum și în cazul alcoolului vândut de agenții economici producători de băuturi alcoolice. [...]*

(16) *Nu vor fi autorizați de către Ministerul Finanțelor agenții economici producători interni de alcool și de băuturi alcoolice, altele decât vinurile, țuica și rachiurile naturale, care obțin venituri din comercializarea acestor produse și care:*

- *înregistrează obligații fiscale față de bugetul de stat;*
- *nu dețin în patrimoniu capacități de producție proprii sau nu au încheiate contracte de leasing pentru astfel de capacități;*
- *nu au în dotare mijloace de măsurare a producției realizate, în cazurile în care legea prevede aceasta.“*

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea Constituțională constată că aceasta este neîntemeiată și urmează să fie respinsă.

În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile art. 23⁵ alin. (1) și (16) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997, care, în redactarea dată prin Ordonanța Guvernului nr. 1/1999, introduc autorizația de

comercializare și condiționează obținerea acesteia de neînregistrarea unor obligații fiscale față de bugetul de stat, numai pentru unele persoane juridice, încalcă dispozițiile art. 16 alin. (1) și (2), art. 41, art. 49 alin. (1) și ale art. 134 din Constituție.

I. Examinând această motivare, Curtea Constituțională nu poate reține critica potrivit căreia art. 23⁵ alin. (1) și (16) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997, modificată și completată, contravine art. 16 din Constituție referitor la „Egalitatea în drepturi”, care în alin. (1) și (2) prevede că: „(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.” Într-adevăr, aceste dispoziții constituționale privesc egalitatea în drepturi a cetățenilor, iar nu egalitatea persoanelor colective; or, în cauza de față încălcarea prin textele criticate a dispozițiilor art. 16 din Constituție este susținută de o societate comercială.

De altfel, în sensul celor arătate s-a statuat în mod constant în jurisprudența Curții Constituționale (de exemplu, prin Decizia nr. 18 din 27 februarie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 70 din 8 aprilie 1996, precum și prin Decizia nr. 44 din 4 martie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 31 martie 1997).

Pe de altă parte, sub aspectul egalității, dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/1997 se aplică tuturor agenților economici care comercializează produse supuse regimului accizelor și altor impozite indirecte. Exceptarea de la aceste plăți a produselor prevăzute la art. 21 din ordonanță, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/1998, este justificată de rațiuni ce privesc evitarea impozitării și taxării, cu același fel de impozit sau taxă, a unor produse sau activități, precum și evitarea aplicării accizelor și a altor impozite indirecte unor acte juridice necomerciale. În aceste condiții, fiind vorba de situații diferite, și reglementarea juridică este diferită.

II. Nu poate fi reținută nici susținerea potrivit căreia dispozițiile criticate contravin art. 41 alin. (8) din Constituție, care prevede că „Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii”. De altfel, autorul excepției de neconstituționalitate nu arată în ce constă contrarietatea prevederilor art. 23⁵ alin. (1) și (16) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997, modificată și completată, față de art. 41 alin. (8) din Constituție.

În speță, Curtea Constituțională constată că textele de lege considerate ca fiind neconstituționale nu reglementează regimul de autorizare a agenților economici care realizează venituri din vânzările de alcool, băuturi alcoolice, produse din tutun și cafea, astfel că dispozițiile art. 41 din Constituție, referitoare la protecția proprietății private, nu au incidență în cauză.

III. În sfârșit, ridicând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 23⁵ alin. (1) și (16) din Ordonanța de

urgență a Guvernului nr. 82/1997, Societatea Comercială „Ceres” — S.A. Brăila a invocat și încălcarea art. 49 alin. (1) și a art. 134 din Constituție, de asemenea, fără a arăta în ce constă această încălcare.

Art. 49 alin. (1) din Constituție prevede că „Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale ori ale unui sinistru deosebit de grav”. De asemenea, art. 134 din Constituție stabilește: „(1) Economia României este economie de piață.

(2) Statul trebuie să asigure:

a) libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție;

b) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară;

c) stimularea cercetării științifice naționale;

d) exploatarea resurselor naturale, în concordanță cu interesul național;

e) refacerea și ocrotirea mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic;

f) crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții.”

Față de cele de mai sus, Curtea Constituțională reține că, potrivit art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituție, statul trebuie să asigure „protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară”, iar potrivit lit. d) a aceleiași alineat, statul trebuie să asigure „exploatarea resurselor naturale, în concordanță cu interesul național”. Or, comercializarea unor produse alcoolice, a tutunului, a cafelei și a altor produse supuse regimului accizelor și altor impozite indirecte, prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997, comercializare ce s-ar efectua fără un control din partea organelor de stat competente, nu ar fi în concordanță cu interesul național și ar echivala cu lipsa de protecție a intereselor naționale în activitatea economică și de exploatare a resurselor. De aceea statul are dreptul și îndatorirea de a interveni în activitățile economice de acest gen și de a crea un cadru juridic corespunzător apărării intereselor generale. Ca atare, așa cum s-a arătat și în punctul de vedere al Guvernului, unele condiționări sau măsuri protecționiste pe care statul le impune prin lege nu reprezintă atingeri aduse drepturilor sau libertăților, în sensul art. 49 din Constituție, și nici atingeri ale intereselor private, care se integrează cadrului general al interesului public.

În consecință, Curtea Constituțională constată că prevederile art. 23⁵ alin. (1) și (16) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/1998, precum și prin Ordonanța Guvernului nr. 1/1999, nu încalcă art. 16 alin. (1) și (2), art. 41, art. 49 alin. (1) și art. 134 din Constituție.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 23⁵ alin. (1) și (16) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/1998, precum și prin Ordonanța Guvernului nr. 1/1999, excepție ridicată de Societatea Comercială „Ceres” — S.A. Brăila în Dosarul nr. 13.673/1999 al Judecătorei Brăila.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 4 mai 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 98

din 23 mai 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Mariana Trofimescu	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Vasile Căndea în Dosarul nr. 18.913/1999 al Judecătorei Sectorului 1 București.

La apelul nominal se constată lipsa părților: Vasile Căndea, Ana Tudor Căndea, Bogdan Căndea și Mihaela Odobescu, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca nefondată. Se apreciază că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 nu contravine Constituției, ci, dimpotrivă, aceste dispoziții au scopul de a proteja chiriașii din imobilele restituite foștilor proprietari, atât în baza Legii nr. 112/1995, cât și prin hotărâri judecătorești. Totodată se susține că prin ordonanță de urgență se poate reglementa în domeniul rezervate legilor organice, invocându-se în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în această materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 1 ianuarie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 18.913/1999, **Judecătoria Sectorului 1 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe**, excepție ridicată de Vasile Căndea într-o cauză având ca obiect evacuarea, prin ordonanță președințială, din locuință.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 este neconstituțională, întrucât se reglementează în domeniul legilor organice, încălcându-se astfel dispozițiile art. 114 alin. (4) din Legea fundamentală.

Judecătoria Sectorului 1 București, exprimându-și opinia, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece domeniul în care a fost emisă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 nu se încadrează în categoria legilor organice, expres prevăzute la art. 72 alin. (3) din Constituție, obiectul ordonanței fiind cel al reglementării raporturilor juridice dintre proprietari și chiriași.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată,

deoarece art. 114 alin. (4) din Constituție prevede dreptul Guvernului ca, în cazuri excepționale, să adopte ordonanțe de urgență. Tocmai caracterul lor de urgență, determinat de existența unor situații excepționale, justifică emiterea acestora și în domeniul legilor organice. În final Guvernul consideră că Ordonanța de urgență nr. 40/1999 a fost adoptată cu respectarea condițiilor de emitere a ordonanțelor de urgență prevăzute la art. 114 alin. (4) din Constituție.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40 din 8 aprilie 1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 8 aprilie 1999.

Autorul excepției de neconstituționalitate consideră că prevederile acestei ordonanțe contravin dispozițiilor art. 114 alin. (4) din Constituție, referitoare la condițiile în care Guvernul poate să adopte ordonanțe de urgență.

Examinând excepția, Curtea constată că art. 114 din Constituție conține cinci alineate, în care se stabilește un regim juridic diferențiat al ordonanțelor emise de Guvern. Este, mai întâi, cazul ordonanțelor Guvernului emise în temeiul unei legi speciale de abilitare [alin. (1), (2) și (3)] și apoi cazul ordonanțelor de urgență [alin. (4) și (5)]. Aceste texte constituționale prevăd: „(1) *Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice.*

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Vasile Căndea în Dosarul nr. 18.913/1999 al Judecătoriei Sectorului 1 București.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 23 mai 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

(2) *Legea de abilitare va stabili, în mod obligatoriu, domeniul și data până la care se pot emite ordonanțe.*

(3) *Dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului, potrivit procedurii legislative, până la împlinirea termenului de abilitare. Nerespectarea termenului atrage încetarea efectelor ordonanței.*

(4) *În cazuri excepționale, Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență. Acestea intră în vigoare numai după depunerea lor spre aprobare la Parlament. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă în mod obligatoriu.*

(5) *Aprobarea sau respingerea ordonanțelor se face printr-o lege în care vor fi cuprinse și ordonanțele ale căror efecte au încetat potrivit alineatului (3).“*

Critica de neconstituționalitate vizează posibilitatea Guvernului de a reglementa, prin ordonanțe de urgență, în domeniul legii organice.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a statuat că interdicția reglementării de către Guvern în domeniul legii organice privește numai ordonanțele Guvernului adoptate în baza unei legi speciale de abilitare, această interdicție decurgând direct din textul constituțional. O asemenea limitare nu este prevăzută însă la alin. (4) al art. 114 din Constituție, referitor la ordonanțele de urgență, deoarece cazul excepțional ce impune adoptarea unor măsuri urgente pentru salvagardarea unui interes public ar putea reclama instituirea unei reglementări de domeniul legii organice, nu numai ordinare, care, dacă nu ar putea fi adoptată, interesul public avut în vedere ar fi sacrificat, ceea ce este contrar finalității constituționale a instituției (Decizia nr. 34 din 17 februarie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 25 februarie 1998). Rezultă că ordonanța de urgență nu este o varietate a ordonanței emise în temeiul unei legi speciale de abilitare, ci reprezintă un act normativ adoptat de Guvern în temeiul unei prevederi constituționale, care permite Guvernului, sub controlul strict al Parlamentului, să facă față unui caz excepțional.

Întrucât nu au intervenit elemente noi care să justifice schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, aceasta își menține valabilitatea și în această cauză, astfel încât excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă.

TARIFELE
aplicate pentru publicațiile prevăzute de lege a fi inserate în
Monitorul Oficial al României, începând cu data de 1 august 2000

1. MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I

- ordine ale ministrilor, precizări, instrucțiuni, criterii, norme metodologice emise de organe ale administrației publice și de alte instituții publice, care nu sunt prevăzute de legea fundamentală în art. 78, 99, 107 și 145 252.000 lei/pagină de manuscris
- deciziile pronunțate de secțiile unite ale Curții Supreme de Justiție 252.000 lei/pagină de manuscris

2. MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA A III-A

- pierderi de acte, sigilii, ștampile, formulare fiscale, acțiuni, pașapoarte, certificate de înregistrare fiscală, alte acte prevăzute de lege, schimbări de nume, citații emise de instanțele judecătorești 57.000 lei/act
- publicarea ordonanței judecătorești privind pierderea, sustragerea sau distrugerea cecului ca instrument de plată, a cambiei și a biletului la ordin 304.000 lei/act
- acte procedurale ale instanțelor judecătorești, a căror publicare este prevăzută de lege 304.000 lei/act
- extras-cerere pentru dobândirea sau renunțarea la cetățenia română 759.000 lei/anunț
- concursuri pentru ocuparea de posturi didactice în învățământul superior 1.100 lei/cuvânt
- anunțuri privind examenul de capacitate pentru magistrați, precum și pentru locurile vacante de notari publici 1.100 lei/cuvânt
- publicarea ordonanței de clasare a comisiei de cercetare a averilor sau a hotărârii irevocabile a instanței judecătorești, prin care se constată că proveniența bunurilor este justificată 304.000 lei/act

3. MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA A IV-A

- publicarea încheierilor judecătorului delegat la înmatricularea societăților comerciale, precum și a altor sentințe prevăzute de lege 677.000 lei/primele două pagini de manuscris
461.000 lei/pagină de manuscris (pentru următoarele pagini)
- publicarea prospectului de emisiune, a proiectului de fuziune sau divizare 461.000 lei/pagină de manuscris
- publicarea actului constitutiv al societății comerciale (statut și contract de societate), integral sau în extras 461.000 lei/pagină de manuscris
- bilanțuri și conturi de profit și pierderi (anunțuri-extras) 677.000 lei/anunț
- bilanțuri ale băncilor 461.000 lei/pagină de manuscris
- publicații cu prezentare tabelară 24.000 lei/rând
- acte adiționale 461.000 lei/pagină de manuscris
- publicarea dispozitivului sentinței definitive de excludere (S.N.C., S.C.S., S.R.L.), precum și pentru anularea societății comerciale 189.000 lei/anunț
- alte publicații ale agenților economici, sub formă de text, a căror publicare este prevăzută de lege (somații, convocări de adunări generale, procese-verbale ale adunărilor generale, acte de numire a lichidatorilor, darea de seamă a lichidatorilor, raportul cenzorilor în caz de lichidare etc.) 461.000 lei/pagină de manuscris
- publicarea hotărârilor de admitere a înregistrării partidelor politice, precum și a listei cuprinzând donatorii și donațiile pentru partidele politice 461.000 lei/pagină de manuscris
- alte acte a căror publicare este prevăzută de lege 461.000 lei/pagină de manuscris

4. MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA A V-A

- publicarea contractelor colective de muncă încheiate la nivel național și de ramură Tariful se calculează în funcție de numărul de pagini și de tirajul comandat.

Tarifele de publicare cuprind taxa pe valoarea adăugată de 19%.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, telefon 411.58.33.
Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro